

Sprawozdanie na temat azyłu za 2022 r. Streszczenie

© Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), 2022

Ani Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), ani żadna osoba działająca w imieniu Agencji nie jest odpowiedzialna za wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Ilustracja na okładce: iStock/[Kostas7](#)

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022

PDF ISBN 978-92-9487-445-0 doi: 10.2847/454501 BZ-AH-22-001-PL-N ISSN 2600-3066

Powielanie jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. W przypadku wykorzystywania lub powielania zdjęć lub innych materiałów nieobjętych prawami autorskimi EUAA należy zwrócić się o pozwolenie bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

Sprawozdanie na temat azylu za 2022 r.

**Roczne sprawozdanie na temat sytuacji
w dziedzinie azylu w Unii Europejskiej**

STRESZCZENIE

Przedmowa

Sytuacja polityczna w 2021 r. i na początku 2022 r. miała bezpośredni wpływ na potrzeby w zakresie ochrony międzynarodowej, wywołując fale przymusowych przesiedleń do państw UE+. Dojście talibów do władzy w Afganistanie oraz inwazja Rosji na Ukrainę zrodziły nowe potrzeby w zakresie ochrony i spowodowały wzrost liczby osób ubiegających się o azyl w Europie. Ponadto sytuacja po pandemii COVID-19 związana ze zwiększeniem liczby osób ubiegających się o azyl przyczyniła się do powstania nowych wyzwań, wymagających dynamicznych rozwiązań, aby zachować integralności jedyne na świecie wielonarodowego systemu azylowego – wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA). Wydarzenia te w brutalny sposób przypominają, jak szybko mogą zmieniać się wzorce migracji i azylu.

W tym kontekście w [sprawozdaniu na temat azylu za 2022 r.](#) przedstawiono sposób, w jaki poddano testowi gotowość i

elastyczność krajowych systemów azylowych i systemów przyjmowania, aby nadal zapewniać ochronę osobom, które jej potrzebują. Wiele administracji musiało stawić czoła ogromnej presji związanej z dużym napływem imigrantów, jednocześnie nawigując pośród obowiązujących ograniczeń związanych z COVID-19. W

sprawozdaniu przedstawiono obszary, w których występuje zbieżność we

wdrażaniu wspólnego europejskiego systemu azylowego, jak również wspomniano w nim o utrzymujących się w tym zakresie różnicach i o tym, gdzie można jeszcze wprowadzić dalsze usprawnienia.

Odporność systemów azylowych może wzrosnąć jedynie w miarę postępów w przyjmowaniu instrumentów prawnych określonych w nowym pakcie o migracji i azylu Komisji Europejskiej. Ponadto Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), której mandat został wzmocniony od stycznia 2022 r., odgrywa kluczową rolę w dalszym doskonaleniu WESA i aktywnym wspieraniu państw członkowskich. Ważne jest jednak, aby w słuchać się także w głosy państw pierwszej linii. W tym kontekście sprawozdanie na temat azylu stanowi cenne źródło informacji – cytuje się w nim ponad 1500 wiarygodnych źródeł, w tym organy krajowe, organizacje międzynarodowe, środowiska akademickie i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, oraz przedstawia najbardziej kompleksową aktualizację sytuacji w dziedzinie azylu w Europie.

Jako centrum wiedzy specjalistycznej w dziedzinie azylu w Europie, od momentu powstania 11 lat temu Agencja umożliwia państwom UE+ wymianę informacji, dzielenie się najlepszymi praktykami, poprawę jakości działań i ich harmonizację. Z pewnością zapotrzebowanie na wsparcie ze strony Agencji będzie stale rosło, a my jesteśmy gotowi kontynuować współpracę z naszymi partnerami i wypełniać nasz wzmocniony mandat w nadchodzących latach.

Nina Gregori
Dyrektor wykonawcza
Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu

Spis treści

Przedmowa	5
Wstęp.....	7
1. Rozwój sytuacji na świecie w dziedzinie azylu	7
2. Najważniejsze zmiany w dziedzinie azylu w Unii Europejskiej.....	8
3. Zmiana EASO na EUAA.....	11
4. Funkcjonowanie wspólnego europejskiego systemu azylowego.....	11
Temat 1: Cyfryzacja systemów azylowych i systemów przyjmowania w 2021 r.....	12
Temat 2: Wpływ trwającej pandemii COVID-19 na systemy azylowe i systemy przyjmowania	13
Temat 3: Odpowiedzi państw UE+ na nowe potrzeby w zakresie ochrony obywateli Afganistanu.....	13
4.1. Dostęp do procedury azylowej	14
4.2. Procedura dublińska	15
4.3. Specjalne procedury oceny potrzeb w zakresie ochrony	16
4.4. Rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu w pierwszej instancji	17
4.5. Rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu w drugiej lub wyższej instancji	19
4.6. Sprawy w toku	19
4.7. Przyjmowanie osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej	19
4.8. Zatrzymanie w trakcie procedury azylowej	20
4.10. Pomoc prawna i zastępstwo prawne	22
4.11. Usługi tłumaczeń ustnych	22
4.12. Informacje o kraju pochodzenia.....	22
4.13. Bezpieczeństwo w kontekście azylu	23
4.14. Zakres ochrony międzynarodowej	23
4.15. Powrót osób, które wcześniej ubiegały się o udzielenie ochrony międzynarodowej ..	24
4.16. Przesiedlenia i przyjmowanie ze względów humanitarnych	25
5. Dzieci i osoby o szczególnych potrzebach w procedurze azylowej	25
Uwagi podsumowujące	28

Wstęp

Roczne sprawozdanie na temat azylu przygotowane przez Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), będące głównym źródłem informacji o ochronie międzynarodowej w Europie, zapewnia kompleksowy przegląd kluczowych zmian w zakresie azylu w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Islandii, Liechtensteinie, Norwegii i Szwajcarii (państwa UE+).

Rozpoczynając od krótkiego przeglądu tendencji i kluczowych tematów dyskusji dotyczących przymusowych przesiedleń w ujęciu światowym, w sprawozdaniu skupiono się przede wszystkim na sytuacji w Europie. Przedstawiono najważniejsze wydarzenia, jakie miały miejsce na płaszczyznach unijnej i poszczególnych krajów, obejmujące wszystkie aspekty wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA). Wybrane orzecznictwo ilustruje, w jaki sposób sądy kształtowały wykładnię prawa europejskiego i krajowego. Ponadto dane statystyczne dotyczące kluczowych wskaźników uwidaczniają tendencje występujące w dziedzinie azylu w 2021 r.

Wówczas to zwiększyła się presja na zewnętrznych granicach UE, a liczba osób przybywających powróciła do poziomu sprzed pandemii – i to nawet pomimo kontynuacji stosowania środków związanych z COVID-19. Sytuacja polityczna spowodowała gwałtowny wzrost liczby osób przybywających z Afganistanu, Białorusi, a na początku 2022 r. także z Ukrainy. Państwa UE+ szybko dostosowały się do sytuacji związanej z kolejnymi falami osób przybywających, ułatwiając proces składania wniosków o udzielenie azylu, zmieniając organizację miejsc przyjmowania i tworząc ośrodki dla osób przybywających na różnych etapach procedury azylowej.

1. Rozwój sytuacji na świecie w dziedzinie azylu

Wydarzenia mające miejsce w 2021 r. i na początku 2022 r. spowodowały przymusowe przesiedlenie milionów osób, zwiększając dotychczasowe potrzeby dotyczące rozwiązań w zakresie ochrony na całym świecie. Dojście talibów do władzy w Afganistanie zapoczątkowało nowe cykle przymusowych przesiedleń w obrębie państwa i poza jego granicami – w regionie, w którym przesiedlenia były już powszechnym zjawiskiem. Inwazja Rosji na Ukrainę zmusiła miliony osób do opuszczenia swoich domów i szukania schronienia w sąsiednich państwach. W międzyczasie ludzie nadal uciekali z miejsc, w których dochodziło do przesiedleń – Demokratycznej Republiki Kongo, Etiopii, Mozambiku, Birmy, Sudanu Południowego, Syrii, regionu Sahelu, Wenezueli i Jemenu.

Według szacunków Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) w czerwcu 2021 r. na całym świecie były ponad 84 mln osób przesiedlonych. Liczba ta obejmuje 26,6 mln uchodźców objętych mandatem UNHCR, 4,4 mln osób ubiegających się o udzielenie azylu, 48 mln osób wewnątrzprzesiedlonych oraz 3,9 mln Wenezuelczyków przesiedlonych za granicę.

W roku, w którym minęła 70. rocznica przyjęcia Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., będącej podstawowym elementem prawa dotyczącego praw człowieka, społeczność międzynarodowa kontynuowała podejmowane na poziomie światowym i regionalnym wysiłki na rzecz opracowania rozwiązań dla osób potrzebujących ochrony na całym świecie. Zasadniczą inicjatywę opartą na współpracy wielu zainteresowanych stron stanowi Globalne porozumienie w sprawie uchodźców, którego celem jest znalezienie trwałych rozwiązań

służących zaradzeniu sytuacji uchodźców. W tym kontekście w 2021 r. kontynuowano prace nad: i) zmniejszeniem presji wywieranej na państwa przyjmujące; ii) zwiększeniem samodzielności uchodźców; iii) rozszerzeniem zakresu rozwiązań w państwach trzecich; oraz iv) zapewnianiem w państwach pochodzenia warunków umożliwiających bezpieczny i godny powrót osób ubiegających się o azyl, którym odmówiono ochrony.

Dyskurs i prace nad ochroną międzynarodową nadal ewoluowały, aby dostosować się do pojawiających się potrzeb i pilnych tematów. Kluczowe kwestie, które pozostawały w centrum uwagi w dziedzinie azylu w 2021 r., to m.in:

- odstąpienie od środków wprowadzonych w odpowiedzi na pandemię COVID-19 na rzecz zrównoważonych metod pracy, które uwzględniają nowe praktyki i transformacje cyfrowe;
- zwiększanie wysiłków na rzecz trwałych rozwiązań dla osób potrzebujących ochrony;
- uświadomienie sobie pełnego wymiaru przymusowych przesiedleń spowodowanych zmianą klimatu i opracowanie skutecznych reakcji na rosnące zagrożenia związane z kryzysem klimatycznym;
- dalsze uwzględnianie aspektu płci w zrozumieniu potrzeb i w zapewnianiu rozwiązań w zakresie ochrony; oraz
- uwzględnienie kwestii bezpieczeństwa w kontekście azylu oraz wzajemnych zależności między bezpieczeństwem a potrzebami w zakresie ochrony.

2. Najważniejsze zmiany w dziedzinie azylu w Unii Europejskiej

W 2021 r. poczyniono postępy i podjęto ważne kroki na szczeblu technicznym i politycznym w celu wdrożenia nowego paktu o migracji i azylu, choć nadal nie osiągnięto porozumienia politycznego w sprawie niektórych kluczowych elementów tego paktu. Ważnym wydarzeniem było wejście w życie w styczniu 2022 r. rozporządzenia (UE) 2021/2303 ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), która zastąpiła Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), a jej mandat został rozszerzony i wzmocniony.

W oczekiwaniu na dalsze postępy legislacyjne w sprawie proponowanej dyrektywy powrotowej Komisja Europejska przyjęła w kwietniu 2021 r. pierwszą strategię UE na rzecz dobrowolnych powrotów i reintegracji, w której propaguje te rozwiązania jako integralne elementy wspólnego unijnego systemu powrotów obywateli państw trzecich.

W 2021 r. osiągnięto również postępy w innych kwestiach związanych z azylem. W czerwcu 2021 r. Komisja Europejska przedstawiła strategię Schengen, a jednocześnie kontynuowano prace nad interoperacyjnością wielkoskalowych systemów informatycznych w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Ponieważ integracja jest zasadniczym elementem skutecznego systemu zarządzania migracjami, w 2021 r. rozpoczęto wdrażanie planu działania na rzecz integracji i włączenia społecznego.

Przedstawiając [wspólną deklarację w sprawie priorytetów legislacyjnych na 2021 r. oraz wspólne konkluzje w sprawie celów i priorytetów politycznych na lata 2020–2024](#), w grudniu 2020 r. Rada UE, Komisja Europejska i Parlament Europejski zadeklarowały, że są zdecydowane osiągnąć porozumienie w sprawie nowego paktu o migracji i azylu, zapewnić kompleksowe podejście do kwestii migracji oraz zagwarantować skuteczną kontrolę granic zewnętrznych.

W 2021 r. na zewnętrznych granicach UE odnotowano zwiększoną presję, a liczba osób przybywających przekroczyła poziom sprzed pandemii. Liczba wykrytych przypadków nielegalnego przekroczenia granicy w 2021 r. wyniosła nieco poniżej 200 000 i była najwyższa od 2017 r. Z danych przedstawionych przez Frontex wynika jednak, że na różnych szlakach migracyjnych odnotowano wahania liczby przekroczeń granicy, przy czym na niektórych z nich odnotowano znaczny wzrost, a na innych przepływy pozostały stosunkowo stabilne w porównaniu z rokiem 2020.

W wyniku wewnętrznych zmian politycznych na Białorusi oraz zorganizowania przez białoruski reżim przemytu migrantów pod auspicjami państwa, wykrywalność na wschodnich granicach lądowych wzrosła ponad dziesięciokrotnie. Nielegalne przekraczanie granicy z Białorusią powodowało znaczną presję na państwa członkowskie pierwszej linii, a UE szybko zapewniła połączenie wsparcia finansowego, operacyjnego i dyplomatycznego w celu rozwiązania kryzysu, w tym szybką interwencję na granicy przeprowadzoną przez Frontex oraz zapewnienie wsparcia operacyjnego przez EUAA.

W listopadzie 2021 r. Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa przedstawili przegląd działań podjętych w odpowiedzi na sytuację na wschodnich granicach. Zastanawiano się, w jaki sposób można dostosować obecne ramy w dziedzinie migracji, aby zapewnić trwalszy zestaw narzędzi mających na celu przeciwdziałanie próbom destabilizacji UE poprzez sponsorowaną przez państwo instrumentalizację migrantów i uchodźców, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do terytorium, odpowiednich warunków przyjmowania i bezstronnego rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu. Zestaw narzędzi obejmuje połączenie działań podejmowanych zarówno poza UE, jak i wewnątrz niej oraz na jej granicach.

Oprócz wspierania państw członkowskich na granicach wschodnich Unia Europejska nadal pomagała innym państwom członkowskim pierwszej linii przez ułatwianie i koordynację dobrowolnych relokacji do innych państw członkowskich oraz zapewnianie wsparcia finansowego i operacyjnego w zakresie zdolności przyjmowania, warunków życia i opieki medycznej dla uchodźców i migrantów, przyspieszając procedury azylowe, zwiększając liczbę powrotów i poprawiając ochronę granic.

Po inwazji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. miliony osób przesiedlonych szukały schronienia w UE – na Węgrzech, w Polsce, Rumunii i na Słowacji. Państwa te zareagowały niezwykle szybko, otwierając swoje granice i zezwalając na wjazd na swoje terytorium. Dając wyraz zaangażowaniu UE polegającemu na okazaniu pełnej solidarności z Ukrainą, 4 marca 2022 r. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych na wniosek Komisji Europejskiej podjęła działania i jednogłośnie przyjęła decyzję wykonawczą w sprawie wprowadzenia tymczasowej ochrony w odpowiedzi na napływ osób przesiedlonych. W decyzji przewidziano również utworzenie platformy solidarności, koordynowanej przez Komisję Europejską, za pośrednictwem której państwa członkowskie będą wymieniać informacje na temat swoich możliwości przyjmowania oraz liczby osób korzystających z tymczasowej ochrony na ich terytorium. W 2022 r. EUAA aktywnie działała na rzecz ułatwienia wymiany informacji o rejestracjach w celu zapewnienia tymczasowej ochrony między państwami UE+.

Unijna sieć ds. reagowania w obszarze migracji i na wypadek kryzysu migracyjnego zainicjowała współpracę administracyjną między państwami członkowskimi, natomiast Unijny Mechanizm Ochrony Ludności został uruchomiony w celu zaspokojenia potrzeb osób przesiedlonych z Ukrainy i uzyskania współfinansowania na świadczenie takiej pomocy. Agencje UE, w tym Frontex, EUAA i Europol, szybko zapewniły wsparcie operacyjne państwom członkowskim, które zwróciły się o pomoc. Wiele elementów składających się na reakcję UE okazało się najlepszymi praktykami, jakie należy stosować w przypadku kolejnych kryzysów.

W 2021 r. UE kontynuowała swoje wszechstronne i korzystne dla obu stron partnerstwa. Działania podejmowane w zakresie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej i azylowej UE dotyczyły podstawowych przyczyn nielegalnej migracji, zwalczania sieci przemytniczych, współpracy z państwami trzecimi w zakresie powrotów i readmisji, współpracy z państwami partnerskimi w zakresie zarządzania granicami oraz zapewniania wsparcia na rzecz rozwiązań w zakresie ochrony w innych częściach świata.

Ponadto duży nacisk położono na nowe potrzeby w zakresie ochrony obywateli Afganistanu, które pojawiły się po dojściu talibów do władzy. Ponieważ Afganistan jest priorytetem dla UE i największym beneficjentem unijnej pomocy rozwojowej od 2002 r., UE dążyła do zapewnienia jednolitej reakcji na kryzys. W sierpniu 2021 r. ministrowie spraw wewnętrznych UE wraz z przedstawicielami Komisji Europejskiej, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Fronteksu, Europolu, EUAA i Koordynatorem UE ds. Zwalczania Terroryzmu przyjęli wspólne oświadczenie, w którym podkreślili, że ewakuacja obywateli Unii oraz, w miarę możliwości, obywateli Afganistanu, którzy współpracowali z UE i jej państwami członkowskimi, a także ich rodzin, jest kwestią priorytetową.

W październiku 2021 r. ogłoszono pakiet wsparcia dla Afganistanu o wartości 1 mld EUR oraz udzielano ukierunkowanego wsparcia humanitarnego na rzecz zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności Afganistanu, zapewnianego organizacjom międzynarodowym działającym na miejscu i w państwach sąsiednich. UE przewodniczy podstawowej grupie [platformy wsparcia na rzecz strategii rozwiązania problemu afgańskich uchodźców](#), wzmacniając międzynarodową reakcję na sytuację w Afganistanie i egzekwując zobowiązania polityczne, finansowe i materialne.

UE uruchomiła specjalny mechanizm mający na celu wsparcie ewakuacji ponad 17 500 osób z Kabulu, w tym około 4100 obywateli UE i 13 400 obywateli Afganistanu. Państwa członkowskie UE ewakuowały łącznie 22 000 Afgańczyków.

W celu zapewnienia zharmonizowanej interpretacji i stosowania prawa Unii Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał ponad 20 wyroków i postanowień. Został on wezwany do zinterpretowania różnych przepisów WESA, obejmujących zagadnienia związane z:

- skutecznym dostępem do procedury azylowej;
- procedurą dublińską;
- kolejnymi wnioskami;
- interpretacją pojęcia ochrony państwa;
- oceną ochrony zapewnianej przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA);
- interpretacją pojęcia przemocy nieselektywnej w celu zapewnienia ochrony uzupełniającej;
- stosowaniem zatrzymań;

- rozszerzeniem statusu ochrony jako prawa pochodnego (na podstawie statusu ochrony innego beneficjenta);
- zasadą równego traktowania; oraz
- powrotem osób, którym odmówiono udzielenia azylu.

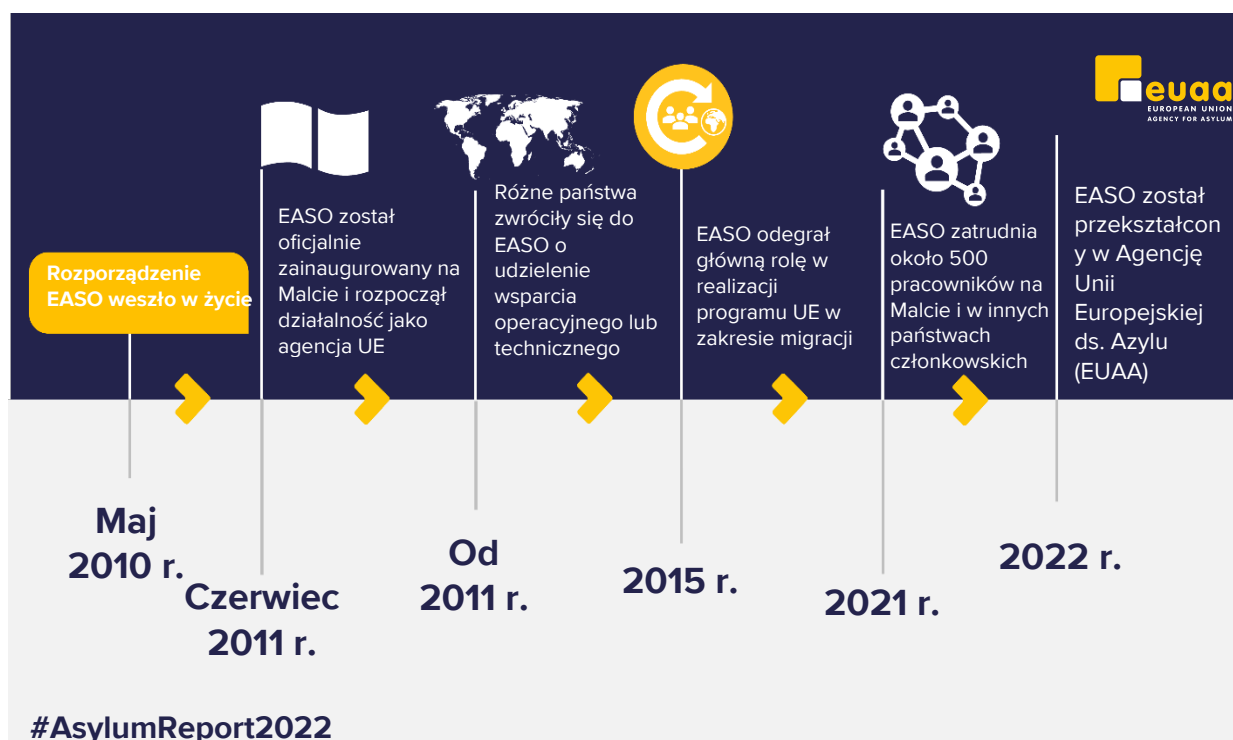
3. Zmiana EASO na EUAA

Po 10 latach działalności EASO został przekształcony w EUAA na mocy [rozporządzenia \(UE\) 2021/2303 ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu](#), które weszło w życie 19 stycznia 2022 r. Agencja może teraz zaoferować większe wsparcie operacyjne i techniczne w celu zwiększenia skuteczności systemów azylowych; usprawnić i przyspieszyć udzielanie pomocy na wnioski państw członkowskich; dalej opracowywać standardy operacyjne, wskaźniki i praktyczne wytyczne w celu informowania o jednolitym, wysokiej jakości procesie podejmowania decyzji w sprawach azylowych; lepiej monitorować funkcjonowanie krajowych systemów azylowych i systemów przyjmowania oraz sporządzać sprawozdania na ten temat; przyczynić się do budowania potencjału w państwach niebędących członkami UE; a także wspierać państwa UE+ w realizacji programów przesiedleń.

Kluczowym obszarem działań EUAA jest zapewnianie pomocy operacyjnej i technicznej państwom członkowskim, których systemy azylowe i systemy przyjmowania znajdują się pod nieproporcjonalnie dużą presją. Według stanu na maj 2022 r. 10 państw członkowskich otrzymuje bezpośrednie wsparcie od Agencji w ramach planów rocznych lub wieloletnich: Belgia, Cypr, Czechy, Grecja, Włochy, Łotwa, Litwa, Malta, Rumunia i Hiszpania. Wsparcie operacyjne dla krajowych systemów azylowych i systemów przyjmowania w 2021 r. obejmowało szereg działań dostosowanych do konkretnego kontekstu i potrzeb każdego państwa, w tym wsparcie na rzecz zwiększenia potencjału i jakości warunków przyjmowania, rejestrowania i rozpatrywania wniosków w pierwszej i drugiej instancji, wspierania relokacji oraz poprawy jakości i standaryzacji procedury dublińskiej.

Kluczowym obszarem działań EUAA jest zapewnianie pomocy operacyjnej i technicznej państwom członkowskim, których systemy azylowe i systemy przyjmowania znajdują się pod nieproporcjonalnie dużą presją. Według stanu na maj 2022 r. 10 państw członkowskich otrzymuje bezpośrednie wsparcie od Agencji w ramach planów rocznych lub wieloletnich: Belgia, Cypr, Czechy, Grecja, Włochy, Łotwa, Litwa, Malta, Rumunia i Hiszpania. Wsparcie operacyjne dla krajowych systemów azylowych i systemów przyjmowania w 2021 r. obejmowało szereg działań dostosowanych do konkretnego kontekstu i potrzeb każdego państwa, w tym wsparcie na rzecz zwiększenia potencjału i jakości warunków przyjmowania, rejestrowania i rozpatrywania wniosków w pierwszej i drugiej instancji, wspierania relokacji oraz poprawy jakości i standaryzacji procedury dublińskiej.

Na początku 2022 r. przeprowadzono przekrojową zewnętrzną ocenę *ex post*, aby ocenić realizację wsparcia operacyjnego Agencji w celu informowania o procesie decyzyjnym i udoskonalenia ogólnych ram wsparcia operacyjnego. Ogólnie rzecz biorąc, w ocenie zewnętrznej stwierdzono, że wsparcie operacyjne Agencji w 2021 r. w dużym stopniu odpowiadało potrzebom państw członkowskich i było na tyle elastyczne, aby dostosować się do szybko zmieniającej się sytuacji.

4. Funkcjonowanie wspólnego europejskiego systemu azylowego

Najważniejsze zmiany w 2021 r. ukształtowały krajowe przepisy, strategie i praktyki w dziedzinie azylu w państwach UE+. Trzy horyzontalne tematy, które miały wpływ na większość etapów procedury azylowej, to: cyfryzacja systemów azylowych, wpływ trwającej pandemii COVID-19 oraz nowe potrzeby w zakresie ochrony obywateli Afganistanu w związku z rozwojem sytuacji w Afganistanie.

Temat 1: Cyfryzacja systemów azylowych i systemów przyjmowania w 2021 r.

Krajowe organy rozstrzygające i organy ds. przyjmowania w państwach UE+ kontynuowały cyfryzację procesów. Pandemia COVID-19 spowodowała potrzebę wprowadzenia rozwiązań technologicznych zapewniających ciągłość działania w warunkach ograniczeń w przemieszczaniu się i ograniczenia kontaktów osobistych. W różnym stopniu i w zależności od kontekstu krajowego wprowadzono innowacje cyfrowe w zakresie samodzielnej rejestracji wniosków, zdalnie przeprowadzanych indywidualnych rozmów, udzielania informacji, tłumaczeń, gromadzenia informacji o państwach pochodzenia, szkoleń, systemów zarządzania informacjami i komunikacji między organami oraz uproszczenia przepływu pracy.

Procedury cyfrowe będą prawdopodobnie dostosowywane w oparciu o wytyczne sądów międzynarodowych, europejskich i krajowych. Chociaż nowe technologie można szybko wdrażać, organy krajowe muszą zachować ostrożność, ponieważ orzeczenia sądów wskazują na ciągłą potrzebę ścisłej kontroli zgodności innowacji cyfrowych z prawami podstawowymi i wytycznymi dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Temat 2: Wpływ trwającej pandemii COVID-19 na systemy azylowe i systemy przyjmowania

Od czasu wybuchu w 2020 r. pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia nadal silnie oddziałują na systemy azylowe i systemy przyjmowania na całym świecie. Państwa UE+ stosowały różne metody, aby zapewnić dostęp do ochrony i sprawne rozpatrywanie nowych i oczekujących na rozpatrzenie wniosków, a także środki ochrony zdrowia publicznego mające na celu ograniczenie liczby zakażeń. Dostęp do szczepionki przeciwko COVID-19 oraz przeprowadzenie ogólnokrajowych kampanii szczepień ochronnych miały zasadnicze znaczenie dla ograniczenia liczby zakażeń.

Wraz ze stopniowym wprowadzaniem szczepionek ograniczenia związane z COVID-19 były łagodzone, jednak wiele rozwiązań, które wprowadzono w celu osłabienia pandemii, obowiązywało przez cały rok 2021. Praktyki te obejmowały: stosowanie środków dezynfekujących, ograniczenie kontaktów osobistych, stosowanie barier z pleksiglasu i masek, świadczenie usług w różnych godzinach i na odległość, ograniczenie liczby osób przebywających jednocześnie w siedzibach organów, regularne badania lekarskie i szybkie testy, środki kwarantanny oraz zmianę maksymalnego obciążenia w zakresie przyjmowania. Wznowiono działania związane z przesiedleniami, ponownie z zastosowaniem mieszanych metod, w tym selekcji zdalnej na podstawie dokumentacji, szkoleń online przed wyjazdem oraz dodatkowych kontroli zdrowotnych podczas organizacji podróży.

Temat 3: Odpowiedzi państw UE+ na nowe potrzeby w zakresie ochrony obywateli Afganistanu

Pogorszenie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa i praw człowieka w Afganistanie w 2021 r. spowodowało fale przymusowych przesiedleń ogółu społeczeństwa, a także zwiększyło ryzyko dla poszczególnych grup. W związku z tym państwa UE+ zorganizowały szybką ewakuację i dostosowały rozpatrywanie wniosków złożonych przez Afgańczyków. Zorganizowano specjalne kampanie poświęcone informowaniu obywateli Afganistanu o kwestiach związanych z azylem.

Ze względu na niestabilność sytuacji w państwie pochodzenia oraz trudności w dostępie do aktualnych informacji o kraju pochodzenia (IKP) wiele państw UE+ zawiesiło rozpatrywanie wniosków Afgańczyków zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji, z wyjątkiem przypadków, w których potrzeba ochrony była wyraźnie widoczna. Podjęto również starania na rzecz łączenia rodzin afgańskich, a także rozpoczęto specjalne przygotowania w celu zapewnienia świadczeń materialnych w ramach przyjmowania i integracji ewakuowanych Afgańczyków. Duża liczba nierozstrzygniętych spraw dotyczących obywateli Afganistanu, a także status osób, które nie kwalifikują się do objęcia ochroną, ale nie mogą zostać odesłane, to kwestie, które nadal wymagają rozwiązania i wymagają konstruktywnego i realistycznego podejścia ze strony państw UE+.

4.1. Dostęp do procedury azylowej

W 2021 r. presja na zewnętrzne granice UE nasiliła się, a liczba przybywających osób powróciła do poziomu sprzed pandemii. Wzrosła liczba przypadków nielegalnego przekraczania granic, a państwa UE+ musiały radzić sobie z nagłymi, masowymi przyjazdami i coraz większą liczbą wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

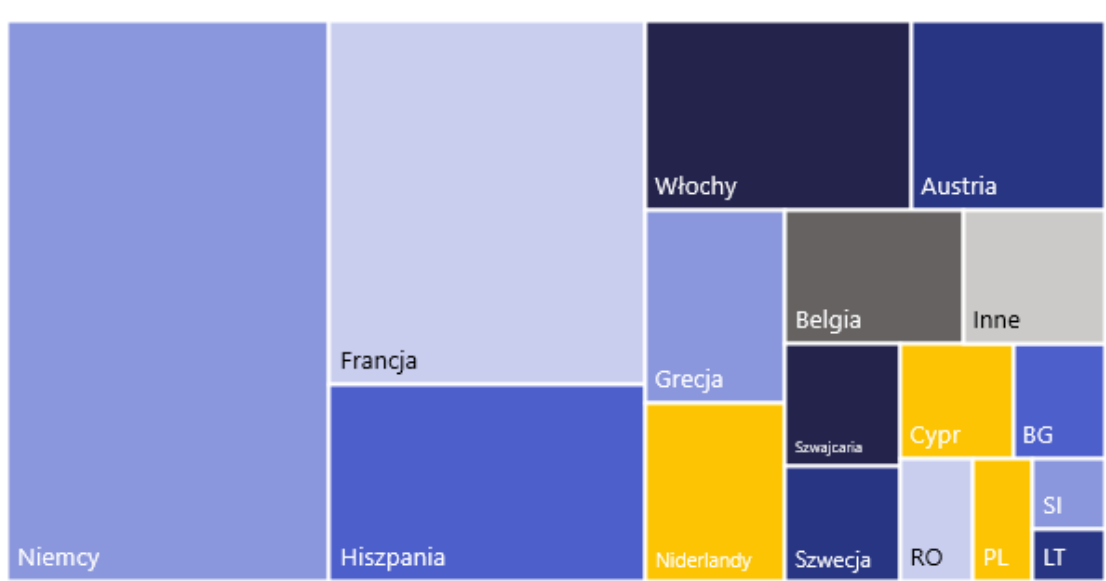
W 2021 r. w państwach UE+ złożono około 648 000 wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, co oznacza wzrost o jedną trzecią w porównaniu z rokiem 2020 i odpowiada poziomowi z roku 2018. W pierwszych miesiącach 2021 r. liczba wniosków utrzymywała się na mniej więcej stałym poziomie, jednak w około połowie roku zaczęła wzrastać osiągając dwa najwyższe miesięczne poziomy we wrześniu i listopadzie 2021 r.

Wzrost ten był w dużej mierze wynikiem większej liczby wniosków składanych przez Afgańczyków i Syryjczyków, w tym wielu wniosków składanych przez Afgańczyków jako wnioski ponowne. Największą grupę wnioskodawców w 2021 r. stanowili Syryjczycy, którzy złożyli około 117 000 wniosków w państwach UE+, a następnie Afgańczycy, którzy złożyli 102 000 wniosków. W dalszej kolejności byli to obywatele Iraku (30 000 wniosków), Pakistanu i Turcji (po 25 000) oraz Bangladeszu (20 000).

Jeśli chodzi o państwa przyjmujące, zdecydowanie najwięcej wniosków o udzielenie azylu otrzymały Niemcy (191 000), następnie Francja (121 000), Hiszpania (65 000) i Włochy (53 000).

Choć ograniczenia i wymogi dotyczące kwarantanny związane z COVID-19 nadal obowiązywały, państwa UE+ zareagowały na zwiększoną liczbę osób przybywających, dostosowując procesy ułatwiające sporządzanie, rejestrowanie i składanie wniosków. W kilku państwach zmieniono organizację miejsc przyjmowania i dostosowano procedury w pierwszej instancji. W innych państwach funkcjonują ośrodki wstępne lub ośrodki przyjmowania, w których współpracują ze sobą organy odpowiedzialne za udzielenie azylu i organy ds. przyjmowania.

Rysunek 1. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej według państwa przyjmującego UE+, 2021 r.

Źródło: Dane Eurostatu [migr_asyappctza] na dzień 22 kwietnia 2022 r.

Mimo to na zewnętrznych granicach UE odnotowano szereg incydentów, w których przepisy unijne nie były stosowane na czas, a dostęp do procedury azylowej był opóźniony lub uniemożliwiony. TSUE, Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) oraz sądy krajowe przeanalizowały strategie i praktyki państw UE+, podkreślając znaczenie przestrzegania zasady *non-refoulement*.

4.2. Procedura dublińska

Środki podjęte w związku z pandemią COVID-19 nadal wywierały bezpośredni wpływ na poszczególne etapy procedury dublińskiej. Choć w 2021 r. liczba osób ubiegających się o udzielenie azylu w ramach procedury dublińskiej wzrosła, organy krajowe nadal napotykały trudności w przekazywaniu osób, przy czym najczęstszymi przeszkodami były wymogi dotyczące testów na COVID-19 oraz brak dostępnych lotów. W rezultacie liczba zrealizowanych przekazania pozostała znacznie niższa niż przed pandemią.

W czasie pandemii organy i sądy krajowe miały do czynienia z coraz bardziej złożonymi sprawami rozpatrywanymi w ramach procedury dublińskiej, które wymagały więcej wskazówek i wyjaśnień. TSUE otrzymał dużą liczbę wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczących kilku aspektów rozporządzenia Dublin III: stosowania kryteriów ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, środków odwoławczych, terminów przekazywania osób oraz powiązania z innymi przepisami Unii, które nie należą do instrumentów prawnych WESA.

Według wstępnych danych, które są regularnie wymieniane między EUAA a 29 państwami UE+, w 2021 r. w odpowiedzi na wysyłane wnioski w ramach procedury dublińskiej wydano 114 300 decyzji. Stanowiło to wzrost o jedną piątą w porównaniu z rokiem 2020, jednak roczna całkowita liczba pozostała poniżej poziomu sprzed pandemii. Wzrost liczby decyzji wynikał z większej liczby wniosków o udzielenie azylu składanych w tym samym okresie w państwach UE+.

Na szczeblu krajowym Niemcy i Francja nadal otrzymywały najwięcej decyzji w odpowiedzi na ich wnioski, co łącznie odpowiadało ponad trzem piątą łącznej ilości dla państw UE+. Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej decyzji w sprawie wniosków w ramach procedury dublińskiej wydały Włochy, a następnie Niemcy i Grecja.

W 2021 r. wskaźnik przyznawania azylu, mierzony odsetkiem decyzji, w których akceptuje się odpowiedzialność (w sposób wyraźny lub dorozumiany) za wniosek w stosunku do wszystkich wydanych decyzji, wyniósł 54% (o 2 punkty procentowe mniej niż w 2020 r.), co wskazuje na stały spadek w czwartym kolejnym roku na szczeblu państw UE+.

Pod względem faktycznie zrealizowanych przekazania, w wyniku środków nadzwyczajnych związanych z COVID-19, liczba przekazania na podstawie rozporządzenia dublińskiego spadła do bardzo niskiego poziomu drugi rok z rzędu: ogółem w 2021 r. zrealizowano około 13 500 przekazania, czyli podobnie jak w 2020 r., ale o około połowę mniej niż w 2019 r.

W 2021 r. na art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III powoływano się około 3900 razy, co oznacza spadek po raz trzeci z rzędu do najniższego poziomu od 2015 r. Art. 17 ust. 1 stanowi klauzulę dyskrecjonalną, która umożliwia państwu członkowskiemu rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeśli za takie rozpatrzenie nie jest odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w rozporządzeniu.

4.3. Specjalne procedury oceny potrzeb w zakresie ochrony

Podczas rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszej instancji państw członkowskie mogą pod pewnymi warunkami stosować specjalne procedury – takie jak procedury przyspieszone, procedury graniczne lub procedury priorytetowe – przestrzegając podstawowych zasad i gwarancji określonych w prawie Unii.

W 2021 r. kilka państw UE+ wprowadziło nowe praktyki, przepisy lub zaproponowało zmiany mające na celu dalsze uproszczenie procedury granicznej, dostosowanie terminów lub cyfryzację procesu rozpatrywania spraw. Sądy krajowe podjęły działania w celu oceny przepisów i zmian procedury granicznej, a także zatrzymania osób ubiegających się o udzielenie azylu na granicy, pod kątem ich zgodności z prawami podstawowymi osób ubiegających się o udzielenie azylu. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego podjęły się realizacji projektów badawczych, których celem było znalezienie nowych sposobów ułatwiania dostępu do ochrony na granicy za pośrednictwem elastycznych i zrównoważonych praktyk.

Państwa UE+ dokonały również przeglądu i aktualizacji swoich wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia, a sądy krajowe oceniły stosowanie tej koncepcji w kilku sprawach. Oczywiście powszechnym zjawiskiem było usuwanie Ukrainy z wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia. Stosowanie koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego zostało również poddane kontroli sądów krajowych, które podkreśliły znaczenie indywidualnej oceny przed odesłaniem wnioskodawców do państw trzecich.

W 2021 r. państwa UE+ wprowadziły także zmiany w procedurze przyspieszonej, rozszerzając jej zakres na niektóre kategorie wnioskodawców lub zmieniając terminy.

Dzięki zmianom legislacyjnym i politycznym oraz orzeczeniom sądów organy wielu państw UE+ wyjaśniły kryteria i sposób stosowania procedur dopuszczalności oraz ponownych lub kolejnych wniosków. W sumie w 2021 r. około 14% (89 000) wszystkich wniosków stanowiły wnioski powtórnie złożone w tym samym państwie UE+, czyli najwięcej od 2008 r. Oznacza to wzrost o ponad połowę w stosunku do roku 2020, w którym złożono 57 000 powtórnych wniosków.

Tematem, który nadal cieszył się zainteresowaniem w 2021 r., było ponowne złożenie wniosku o udzielenie azylu przez beneficjentów ochrony międzynarodowej w innym państwie UE+ (tzw. wtórny przepływ beneficjentów). W ostatnich latach w niektórych państwach UE+ odnotowano wzrost tego rodzaju nieuprawnionego przemieszczania się. Dotyczy to osób, które otrzymały ochronę międzynarodową w jednym z państw UE+, legalnie uzyskały dokumenty podróży, a następnie udały się do innego państwa UE+, by ponownie złożyć wniosek o udzielenie azylu, co zwiększa liczbę spraw rozpatrywanych w ramach krajowych systemów azylowych. Chociaż brak wyczerpujących danych utrudnia pełne zrozumienie zakresu tej tendencji, coraz większa liczba orzeczeń sugeruje, że zjawisko to staje się coraz bardziej znaczące.

Jednym z celów nowego paktu o migracji i azylu Komisji Europejskiej jest rozwiązanie tego problemu, na przykład poprzez umożliwienie przekazywania oficjalnych beneficjentów na mocy proponowanego rozporządzenia w sprawie zarządzania azylem i migracją lub poprzez lepsze monitorowanie tego rodzaju wtórnych przepływów na mocy zmienionego wniosku dotyczącego zmiany rozporządzenia Eurodac. W oczekiwaniu na przyjęcie tych wniosków państwa UE+ stosują różne podejścia, często nadając priorytet dodatkowym wnioskom i szybko je odrzucając, wprowadzając zmienione, bardziej rygorystyczne warunki

przyjmowania wnioskodawców lub zakazy podróży. W kilku wyjątkowych przypadkach organy krajowe przyznają ochronę międzynarodową po indywidualnym zbadaniu konkretnych okoliczności danej sprawy.

4.4. Rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu w pierwszej instancji

W drugim roku pandemii COVID-19 i związanych z nią środków ochrony zdrowia państwa UE+ nadal organizowały zdalne indywidualne rozmowy z osobami ubiegającymi się o udzielenie ochrony międzynarodowej i odraczały wstępne indywidualne rozmowy z wnioskodawcami, u których wystąpiły objawy zakażenia COVID-19. Ogólnie rzecz biorąc, procedury zdalne nie były już czymś wyjątkowym, ale raczej nową normą. Państwa UE+ dołożyły starań, by wprowadzić długoterminowe zmiany w polityce, poprawić jakość decyzji podejmowanych w pierwszej instancji, przeanalizować kwestie związane z ochroną danych i prywatnością oraz opublikować wytyczne dotyczące określonych profili wnioskodawców z konkretnych państw pochodzenia, w których sytuacja stale się zmieniała w 2021 r.

W kilku państwach rozpoczęto reorganizację służb azylowych i służb ds. przyjmowania lub zakończono restrukturyzację organów pierwszej instancji w celu sprecyzowania zadań i podziału kompetencji między ich urzędami a różnymi innymi ministerstwami. Przedstawiono wnioski ustawodawcze, a nowe przepisy weszły w życie w 2021 r. w celu lepszego dostosowania przepisów krajowych do przepisów wspólnego europejskiego systemu azylowego, przewidywania nowych rozwiązań technologicznych lub poprawy skuteczności procedury azylowej w sytuacjach nadzwyczajnych.

W 2021 r. organy rozstrzygające UE+ wydały około 535 000 decyzji w pierwszej instancji, czyli nieznacznie więcej niż w 2020 r., ale mniej więcej na poziomie sprzed pandemii. W wyniku stałego wzrostu liczby wniosków do końca 2021 r. liczba wniosków złożonych w państwach UE+ przewyższyła liczbę decyzji wydanych w pierwszej instancji o ponad 113 000. Tak więc, po chwilowym odwróceniu tendencji w 2020 r., w 2021 r. liczba wniosków ponownie przekroczyła liczbę decyzji.

Trzy państwa UE+ wydały łącznie nieco mniej niż dwie trzecie wszystkich decyzji w pierwszej instancji: Francja (26%), Niemcy (25%) i Hiszpania (13%). W dalszej kolejności uplasowały się Włochy i Grecja, które wydały odpowiednio 8% i 7% wszystkich decyzji. Najwięcej decyzji w pierwszej instancji w państwach UE+ wydano obywatelom Syrii, Afganistanu, Pakistanu i Kolumbii.

W państwach UE+ wycofano ok. 69 000 wniosków, najwięcej od 2017 r. W porównaniu z rokiem 2020 oznacza to wzrost o 46%. Liczba wniosków wycofanych w 2021 r. stanowiła 11% liczby złożonych wniosków.

Ponad jedna czwarta wycofanych wniosków została złożona przez obywateli Afganistanu, co stanowi ponad 18 000 wniosków w 2021 r. w porównaniu z 5 000 w 2020 r. Obywatele Syrii, Pakistanu, Turcji, Iraku, Bangladeszu i Tunezji (w kolejności malejącej) również wycofali dużą liczbę wniosków.

Dwie trzecie wszystkich wycofanych wniosków miało charakter dorozumiany, co oznacza, że wnioskodawca uciekł i zrezygnował z udziału w procedurze. Dorozumiane wycofanie może służyć jako wskaźnik zastępczy rozpoczęcia wtórnych przepływów do innych państw UE+. Zgodnie z tą interpretacją dane z 2021 r. wskazują na wtórne przepływy z państw położonych wzdłuż szlaków bałkańskich i na zewnętrznych granicach UE.

Profil osób ubiegających się o udzielenie azylu przybywających do państw UE+

W 2021 r. większość osób ubiegających się o udzielenie azylu w państwach UE+ to **mężczyźni**, stanowiący **70%** wnioskodawców w 2021 r.

$\frac{1}{2}$ wszystkich wnioskodawców była w wieku **18–34 lat**. 29% z nich miało mniej niż 18 lat.

Obywatele **Syrii** oraz **Afganistanu** stanowili największą grupę wnioskodawców, składając największą liczbę wniosków o udzielenie azylu od czasu kryzysu uchodźczego w latach 2015–2016.

Ponad **$\frac{2}{3}$** decyzji w sprawie wniosków składanych w pierwszej instancji otrzymali mężczyźni

31% tych mężczyzn i chłopców otrzymało ochronę międzynarodową, w porównaniu z 41% kobiet i dziewcząt

Źródło: Dane Eurostatu na dzień 22 kwietnia 2022 r.

#AsylumReport2022

<https://euaa.europa.eu/asylum-report-2022>

4.5. Rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu w drugiej lub wyższej instancji

W 2021 r. zmiany w drugiej lub wyższej instancji dotyczyły reorganizacji sądów i wprowadzenia zmian w procedurze odwoławczej, na przykład w zakresie terminów na wniesienie odwołania oraz automatycznego skutku zawieszającego odwołań. Wprowadzono nowe rozwiązania umożliwiające zdalne składanie wniosków, zdalne organizowanie rozpraw sądowych oraz korzystanie z e-łączności między organami i sądami pierwszej instancji.

Poczyniono szczególne ustalenia dotyczące rozpatrywania niektórych profili wnioskodawców na etapie odwołania, np. w przypadku obywateli Afganistanu, Demokratycznej Republiki Konga i Etiopii. Ponadto, trybunały konstytucyjne i sądy najwyższe w kilku państwach UE+ wyjaśniły pewne aspekty wpływające na prawo do skutecznego środka odwoławczego.

4.6. Sprawy w toku

Na koniec 2021 r. w państwach UE+ na decyzję oczekiwało ponad 767 000 wniosków, podobnie jak rok wcześniej, przy czym nastąpił niewielki spadek o 1%. W pierwszych miesiącach 2021 r. liczba spraw w toku stopniowo malała, ale od sierpnia 2021 r. szybko rosła i w ciągu zaledwie kilku miesięcy osiągnęła poziom z końca 2020 r. W związku z tym w 2021 r. liczba spraw w toku nadal była wyższa niż przed kryzysem, co dodatkowo obciąża krajowe systemy przyjmowania.

Około jedna trzecia (34%) wszystkich spraw w toku w Niemczech nadal oczekuje na decyzję – łącznie 264 000 otwartych spraw. Inne państwa UE+, w których odnotowano znaczną liczbę spraw w toku, to Francja (145 000), Hiszpania (104 000), Włochy (52 000) i Grecja (38 000).

Afgańczycy (103 000) i Syryjczycy (96 000) nadal mieli najwięcej spraw w toku w państwach UE+ nie tylko na koniec 2021 r. – liczba tych spraw wzrosła, odpowiednio o 10% i 38% w porównaniu z rokiem 2020.

4.7. Przyjmowanie osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej

Reorganizacja i dostosowanie systemów przyjmowania pozostawały w czołówce strategii krajowych mających na celu zapewnienie szybkich i wystarczających reakcji na zmiany ruchów migracyjnych. W 2021 r. organy ds. przyjmowania w coraz większym stopniu kontaktowały się z organami lokalnymi, aby wspólnie rozwiązywać niektóre problemy związane z przyjmowaniem osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Cyfryzacja procedur przyjmowania polega na uproszczeniu przepływu pracy.

Pomimo tych wysiłków i znacznego wzrostu liczby wnioskodawców w 2021 r. systemy przyjmowania w wielu państwach UE+ były przeciążone. W niektórych przypadkach doprowadziło to do dużego obciążenia placówek, a usługi musiały być szybko dostosowane do potrzeb wszystkich wnioskodawców.

W państwach, w których presja na systemy przyjmowania narastała już przed pandemią COVID-19, osoby nowo przybywające doprowadziły do przeciążenia systemu. W takich przypadkach organy ds. przyjmowania reagowały, otwierając nowe, zazwyczaj tymczasowe miejsca, jednocześnie analizując długoterminowe rozwiązania strukturalne, takie jak

tworzenie bardziej stałych miejsc zakwaterowania i pomaganie oficjalnym beneficjentom ochrony międzynarodowej w szybszym opuszczaniu ośrodków recepcyjnych.

Utrzymująca się sytuacja związana z COVID-19 nadal pogłębiała istniejące i powodowała nowe wyzwania, ponieważ wymogi dotyczące utrzymywania dystansu fizycznego, kwarantanny i izolacji w dalszym ciągu wymagały większej przestrzeni. Personel ośrodków recepcyjnych reagował na zgłoszenia o zakażeniu i aktywnie uczestniczył w realizacji szczepień przeciwko COVID-19 dla wnioskodawców przez cały rok 2021. W wyniku łagodzenia ograniczeń związanych z COVID-19 w 2021 r. wzrosła liczba działań wspierających w ośrodkach recepcyjnych.

Jakość przyjmowania w wielu państwach UE+ nadal budzi ogólny niepokój, ponieważ UNHCR i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w dalszym ciągu donoszą o niespełniających standardów warunkach zakwaterowania i wsparcia. Ponadto w ramach rozporządzenia Dublin III zwrócono się do sądów o zbadanie, czy warunki przyjmowania w niektórych państwach UE+ są odpowiednie.

4.8. Zatrzymanie w trakcie procedury azylowej

W 2021 r. uchybienia w praktykach i warunkach zatrzymania, zwłaszcza w przypadku wnioskodawców wymagających szczególnego traktowania, zostały przeanalizowane przez międzynarodowe, europejskie i krajowe organizacje monitorujące i sądowe, takie jak Komitet ONZ Przeciwko Torturom, europejski komitet ds. zapobiegania torturom, krajowi rzecznicy praw obywatelskich, Europejski Trybunał Praw Człowieka i sądy krajowe, a także UNHCR i organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto nadal zgłaszano niedociągnięcia systemowe oraz przypadki stosowania zatrzymań i arbitralnych restrykcji podczas masowego napływu obywateli państw trzecich.

Zatrzymanie może mieć wpływ na procedurę azylową, jeśli chodzi o dostęp do procedury, udzielanie informacji, indywidualne rozmowy i obowiązujące terminy. Chociaż kilka państw UE+ podjęło wysiłki w celu wyeliminowania istniejących niedociągnięć w tych obszarach, podkreślono również, że należy zająć się ograniczeniami systemowymi, aby w pełni przestrzegać prawa wnioskodawców do wolności i bezpieczeństwa.

4.9. Dostęp do informacji

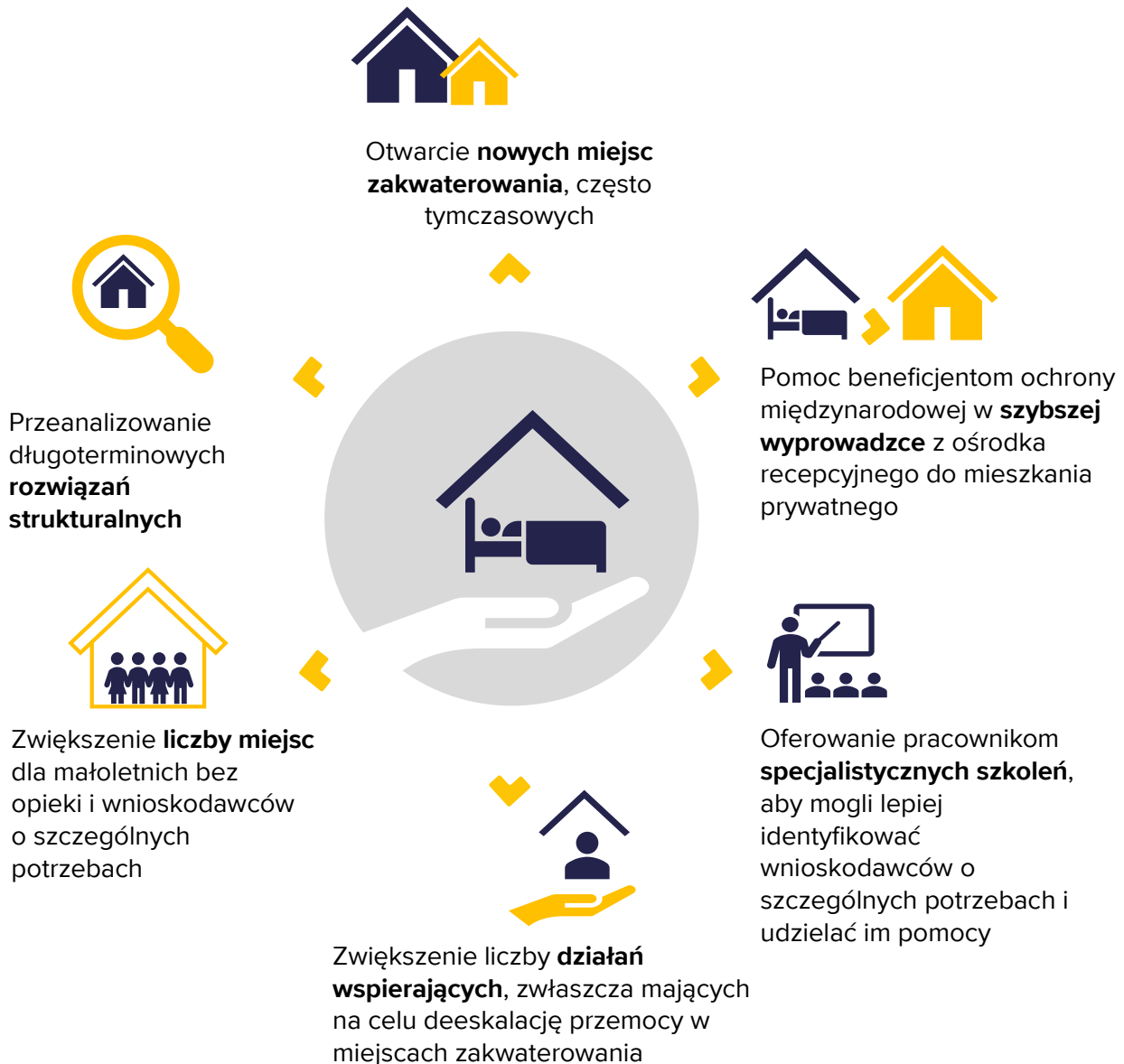
Państwa UE+ nieustannie poprawiały proces przekazywania informacji osobom ubiegającym się o udzielenie azylu poprzez innowacje i usprawnienia cyfrowe. W 2021 r. organy krajowe pracowały nad aplikacjami mobilnymi, portalami internetowymi, węzłami informacyjnymi, zaktualizowanymi stronami internetowymi oraz nowymi funkcjami istniejących platform informacyjnych, aby umożliwić wnioskodawcom szybszy i łatwiejszy dostęp do informacji. Ponadto informacje przekazywane za pośrednictwem tych platform były udostępniane w wielu językach.

Ukierunkowane przekazywanie informacji zostało zorganizowane dla konkretnych grup osób potrzebujących ochrony, na przykład dla osób ewakuowanych z Afganistanu i osób przesiedlonych z Ukrainy. Poza udzielaniem informacji na temat procedury azylowej państwa UE+ informowały wnioskodawców i beneficjentów ochrony międzynarodowej o tym, jak wygląda codzienne życie w państwie przyjmującym, o prawach i obowiązkach oraz dostępnych dla nich usługach.

Zdolność ośrodków recepcyjnych do zakwaterowania osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej

W związku ze znacznym wzrostem liczby osób ubiegających się o udzielenie azylu w 2021 r. strategie krajowe koncentrowały się na reorganizacji i dostosowaniu systemów przyjmowania. Państwa UE+ wdrożyły różne środki mające na celu zmniejszenie presji na przeciążone systemy. Środki te obejmują:

#AsylumReport2022

<https://euaa.europa.eu/asylum-report-2022>

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM

4.10. Pomoc prawna i zastępstwo prawne

Obostrzenia wprowadzone w związku z pandemią COVID-19 nadal miały wpływ na świadczenie pomocy prawnej w trakcie procedur azylowych i innych powiązanych procedur w 2021 r., w tym podczas powrotu byłych wnioskodawców, łączenia rodzin i wydawania dokumentów pobytowych po uznaniu statusu uchodźcy. W przypadku gdy osobisty kontakt osób świadczących pomoc prawną z klientami nie był możliwy, konsultacje organizowano za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonu. Świadczenie usług na odległość wiązało się jednak z zagrożeniami dla jakości usług i poufności. Utrudniało to również budowanie zaufania i komplikowało kwestie praktyczne, takie jak wymiana dokumentów między podmiotami świadczącymi pomoc.

Niektóre państwa UE+ rozszerzyły zakres świadczenia pomocy prawnej lub przyjęły wytyczne mające na celu zapewnienie skutecznej pomocy prawnej w pierwszej instancji, ze szczególnym uwzględnieniem roli prawników podczas indywidualnych rozmów. Zmiany legislacyjne umożliwiły doprecyzowanie zakresu pomocy prawnej, a inne zmiany miały na celu dostosowanie płatności państwa na rzecz pełnomocników.

Oprócz trudności w dostępie do procedury azylowej niektórzy wnioskodawcy nie mieli dostępu do informacji prawnej i pomocy na granicach europejskich lub była ona niewystarczająca. Ponadto organizacje społeczeństwa obywatelskiego zgłosiły zastrzeżenia dotyczące pomocy prawnej dla osób ubiegających się o udzielenie azylu, które zostały zatrzymane.

4.11. Usługi tłumaczeń ustnych

W 2021 r. państwa UE+ dokonały dalszej profesjonalizacji świadczenia usług tłumaczenia ustnego, wprowadzając procesy zapewniające jakość usług. Korzystając z wcześniejszych doświadczeń, państwa UE+ zainwestowały w cyfryzację usług tłumaczeń ustnych.

W wyniku zwiększonej liczby osób przybywających niektóre państwa zatrudniły więcej tłumaczy ustnych, aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu, m.in. zawierając umowy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami międzynarodowymi i prywatnymi przedsiębiorstwami posiadającymi odpowiednią wiedzę specjalistyczną. Niemniej jednak możliwości istniejące w niektórych państwach UE+ nie zawsze wystarczały do zapewnienia odpowiedniego tłumaczenia ustnego, zwłaszcza w przypadku niektórych grup wnioskodawców o szczególnych potrzebach oraz w procedurach drugiej instancji.

4.12. Informacje o kraju pochodzenia

Najważniejsze zmiany w zakresie pozyskiwania informacji o kraju pochodzenia w 2021 r. dotyczyły usprawnienia metod i przepływów pracy, zatrudniania większej liczby badaczy zajmujących się informacjami o kraju pochodzenia oraz szybkiego pozyskiwania informacji w celu reagowania na sytuacje kryzysowe. Pozyskiwanie informacji o kraju pochodzenia nadal dotyczy głównie państw, z których najczęściej pochodzą osoby ubiegające się o udzielenie azylu w Europie, czyli Afganistanu, Iranu, Iraku i Syrii.

Wyzwania zgłaszane przez społeczeństwo obywatelskie dotyczyły braku informacji o kraju pochodzenia w kwestiach związanych z niepełnosprawnością, bezpaństwowością i prawami obywatelskimi; ograniczonej dostępności i łatwości korzystania z baz danych o krajach

pochodzenia oraz braku informacji wielojęzycznych, ponieważ materiały o krajach pochodzenia są dostępne głównie w języku angielskim.

4.13. Bezpaństwowość w kontekście azylu

W kontekście azylu bezpaństwowość może mieć wpływ na proces rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz na gwarancje proceduralne. W 2021 r. kwestie bezpaństwowości były przedmiotem zmian legislacyjnych i politycznych w kilku państwach UE+, które poczyniły kroki w kierunku rozwiązania problemu bezpaństwowości, w tym poprzez przystąpienie do odpowiednich międzynarodowych instrumentów prawnych, ustanowienie specjalnych procedur określania bezpaństwowości oraz ułatwienie dostępu do naturalizacji.

Niemniej jednak nadal istnieją pewne wyzwania, w tym brak świadomości i wiedzy specjalistycznej na temat kwestii związanych z bezpaństwowością w kontekście azylu. Może to powodować niepewność wnioskodawców co do procesu oraz ich praw i obowiązków, a także prowadzić do niewłaściwej identyfikacji i rejestracji.

4.14. Zakres ochrony międzynarodowej

Osobom, które otrzymały pewną formę ochrony międzynarodowej w państwie UE+, przysługuje szereg praw i korzyści. Decyzja pozytywna może przyczynić się do przyznania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej (określanych również jako statusy zharmonizowane z prawem Unii). Wskaźnik przyznawania azylu odnosi się do liczby pozytywnych wyników wyrażonych jako odsetek całkowitej liczby decyzji w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W 2021 r. ogólny wskaźnik przyznawania azylu w państwach UE+ w wyniku decyzji w pierwszej instancji w sprawie wniosków o udzielenie azylu wyniósł 34%. Oznacza to, że na 535 000 wydanych decyzji 182 000 było pozytywnych, przyznających wnioskodawcy status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. W większości pozytywnych decyzji w pierwszej instancji przyznano status uchodźcy (118 000, czyli 65% wszystkich pozytywnych decyzji), a ochrona uzupełniająca została przyznana w pozostałych 64 000 przypadkach (35% wszystkich pozytywnych decyzji). Poza statusami regulowanymi przez prawo Unii, jeśli w obliczeniach uwzględnimy zezwolenia na pobyt ze względów humanitarnych, ogólny wskaźnik przyznawania azylu w państwach UE+ dotyczący decyzji w pierwszej instancji w 2021 r. wyniósłby 40%.

Zakres i jakość praw i usług, które otrzymują beneficjenci ochrony, kształtuje perspektywy ich skutecznej integracji ze społeczeństwem przyjmującym. Rok 2021 był pierwszym rokiem realizacji unijnego planu działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027. Kilka państw członkowskich zaktualizowało swoje strategie integracji, aby dostosować je do unijnego planu działania, dlatego też wysiłki poczynione w 2021 r. koncentrowały się na wdrażaniu tych nowych strategii. W rezultacie wiele zmian legislacyjnych związanych z integracją weszło w życie w 2021 r. lub na początku 2022 r.

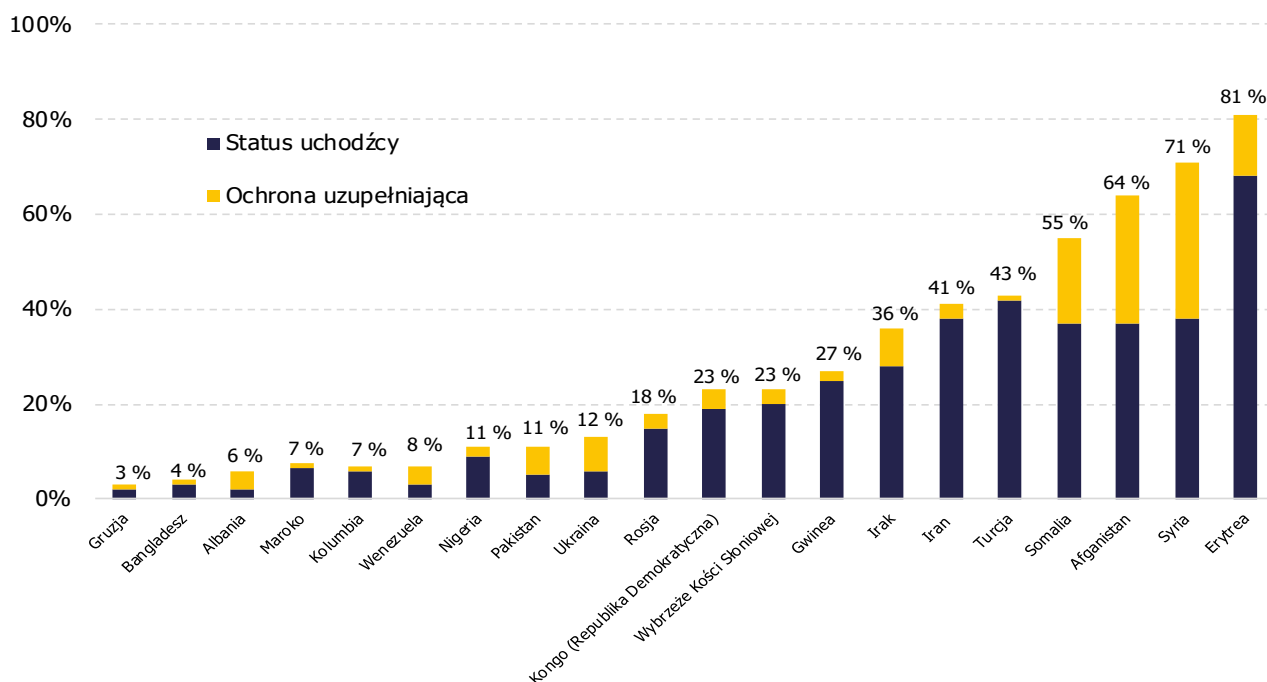
Na pierwszy plan wysunęły się dyskusje na temat krajowych form ochrony i środków legalizacji pobytu, częściowo z powodu ograniczeń związanych z podróżą wprowadzonych w wyniku pandemii COVID-19 i ograniczonych możliwości realizacji powrotów. Państwa odniosły się również do zwiększonego w poprzednich latach wykorzystania przeglądów statusu w odniesieniu do przyczyn utraty i cofnięcia statusu uchodźcy. W 2021 r. sprawy były często kierowane do sądów w celu uzyskania wskazówek dotyczących ponownego łączenia rodzin.

W dalszym ciągu rosła liczba badań prowadzonych przez różne zainteresowane strony – organy krajowe, instytuty badawcze, ośrodki analityczne, środowiska akademickie i organizacje społeczeństwa obywatelskiego – w których oceniano skuteczność i wpływ krajowych strategii w zakresie integracji, a sprawozdania dostarczyły użytecznych spostrzeżeń, które mogą przyczynić się do dalszego doskonalenia metod integracji. Choć w wielu aspektach życia codziennego beneficjentów ochrony międzynarodowej nadal istniały praktyczne bariery, organy krajowe – często wspólnie z organami lokalnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego – podejmowały inicjatywy mające na celu przezwyciężenie tych wyzwań, zwłaszcza w dziedzinie edukacji dzieci.

Rysunek 2. Wskaźniki przyznawania azylu w pierwszej instancji w państwach UE+ według narodowości i przyznanego statusu, 2021 r.

Uwaga: W stosunku do tych 20 narodowości wydano w 2021 r. najwięcej decyzji w pierwszej instancji w państwach UE+.

Źródło: Dane Eurostatu [[migr_asydcfstq](#)] na dzień 22 kwietnia 2022 r.

4.15. Powrót osób, które wcześniej ubiegały się o udzielenie ochrony międzynarodowej

Po tym, jak w 2020 r. ograniczenia związane z COVID-19 miały na nią znaczący wpływ, w 2021 r. wznowiono realizację powrotów osób, którym odmówiono udzielenia azylu. Mimo to wiele państw nie prowadziło już działań na takim poziomie jak przed pandemią. Aby zwiększyć skuteczność działań w dziedzinie powrotów, wiele państw wprowadziło zmiany prawne i proceduralne, które mają na celu stworzenie powiązań między procedurami azylowymi i procedurami powrotu. Obejmowały m.in. doradztwo w zakresie powrotów w związku z odmowną decyzją azylową oraz uwzględnienie zarządzenia powrotu w odmownej decyzji azylowej.

Państwa UE+ kontynuowały wysiłki na rzecz zwiększenia liczby dobrowolnych powrotów poprzez partnerstwa, programy reintegracji i indywidualne doradztwo dla obywateli państw trzecich. Państwa wykorzystywały również narzędzia wspierane przez Frontex, takie jak aplikacja powrotowa Fronteksu (FAR), w celu usprawnienia realizacji powrotów.

TSUE, ETPC i sądy krajowe zbadały szereg spraw związanych z powrotami w 2021 r., aby zapewnić przestrzeganie gwarancji proceduralnych i standardów praw człowieka, w tym spraw dotyczących właściwej oceny indywidualnego ryzyka w przypadku powrotu danej osoby; należytego uwzględnienia najlepiej pojętego interesu dziecka przed podjęciem decyzji o powrocie, nawet jeśli osobą, do której skierowana jest ta decyzja, nie jest małoletni, lecz rodzic; wypłaty odszkodowania za szkody poniesione przez osoby, którym odmówiono udzielenia azylu, a które zostały poddane nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu po deportacji; oraz zawieszenia zatrzymania w przypadku braku realnej perspektywy powrotu.

4.16. Przesiedlenia i przyjmowanie ze względów humanitarnych

Środki związane z COVID-19 stosowane w 2021 r. skłoniły administracje krajowe do korzystania z narzędzi cyfrowych w celu kontynuowania działań w dziedzinie przesiedleń, w tym zdalnych rozmów selekcyjnych oraz programów informacyjnych na temat uwarunkowań kulturowych przed wyjazdem do kraju docelowego. W związku ze znacznym ograniczeniem działań w zakresie przesiedleń w 2020 r. większość państw nie była w stanie wypełnić swoich zobowiązań na ten rok, co spowodowało przeniesienie środków na rok 2021.

Sytuacja w Afganistanie doprowadziła do szybkich ewakuacji, które w niektórych przypadkach były realizowane w ramach programów przesiedleń. Podjęto również wiele inicjatyw krajowych mających na celu przyjęcie obywateli Afganistanu w ramach programów przyjmowania ze względów humanitarnych.

Aby zapewnić alternatywne, bezpieczne i legalne ścieżki ochrony, niektóre państwa UE+ dalej rozwijały istniejące programy sponsorowania prywatnego i oferowały dodatkowe ścieżki kształcenia.

5. Dzieci i osoby o szczególnych potrzebach w procedurze azylowej

Strategie i praktyki dotyczące wnioskodawców o szczególnych potrzebach były kształtowane przez istniejące krajowe ramy prawne oraz specyficzne profile wnioskodawców o szczególnych potrzebach przybywających do danego państwa.

Niektóre państwa UE+ skupiły się na usprawnieniu identyfikacji i wspieraniu wnioskodawców o szczególnych potrzebach, opracowując strategie krajowe, mechanizmy koordynacyjne, usprawniając procesy oceny narażenia oraz kontynuując szeroki zakres specjalistycznych szkoleń. Inne państwa podjęły nowe inicjatywy lub kontynuowały już istniejące, koncentrując się na konkretnych grupach wnioskodawców. Na przykład zaktualizowano i dopracowano wytyczne dotyczące oceny spraw, aby zapewnić, że urzędnicy ds. azylu będą odpowiednio uwzględniać wnioski dotyczące przemocy ze względu na płeć, okaleczania żeńskich narządów płciowych, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej oraz handlu ludźmi. Ponadto dzięki specjalistycznym szkoleniom dla pracowników osoby odpowiedzialne za prowadzenie spraw otrzymały wiedzę pozwalającą na szybkie i właściwe rozpoznawanie i zaspokajanie konkretnych potrzeb.

Niektóre systemy przyjmowania po raz kolejny stanęły przed wyzwaniem odpowiedniego wsparcia wnioskodawców o szczególnych potrzebach, gdy liczba wyspecjalizowanych miejsc recepcyjnych była ograniczona. Znalezienie miejsca dla wnioskodawców o szczególnych potrzebach było priorytetem w wielu państwach UE+, ale dostępne miejsca niekoniecznie nadawały się do zaspokajania szczególnych potrzeb w zakresie przyjmowania.

Przyjęto nową unijną strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, a Komisja Europejska wezwała państwa członkowskie do ścisłej współpracy z EUAA w dziedzinie azylu. W szczególności wezwano do ułatwienia organizacji szkoleń dla funkcjonariuszy ochrony i tłumaczy ustnych, którzy mają kontakt z wnioskodawcami o szczególnych potrzebach, w tym z osobami z niepełnosprawnościami. Ponadto w 2021 r. przyjęto nową kompleksową strategię UE na rzecz praw dziecka, w której szczególną uwagę poświęcono dostępowi dzieci uchodźców do edukacji i odpowiedniej opieki zdrowotnej, a także ich potrzebie uzyskania informacji i porad dostosowanych do ich wieku w trakcie procedury azylowej.

Małoletni bez opieki ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej

W 2021 r. w państwach UE+ małoletni bez opieki złożyli około 23 600 wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej,¹ najwięcej od 2017 r. Udział małoletnich bez opieki wśród wszystkich osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej utrzymywał się na stosunkowo stałym poziomie około 4%, zatem wzrost ich bezwzględnej liczby jest raczej odzwierciedleniem ogólnie większej liczby składanych wniosków o udzielenie azylu niż nieproporcjonalnego napływu małoletnich bez opieki.

Bezwzględna liczba wniosków złożonych przez małoletnich bez opieki z Afganistanu (12 600) i Syrii (3 900) była najwyższa od 2016 r. i znacznie wyższa niż w każdym z poprzednich 4 lat. W ujęciu względnym, ponad połowa wniosków małoletnich bez opieki została złożona przez Afgańczyków (53%), a w dalszej kolejności przez Syryjczyków (16%), Banglijczyków (6%) i Somalijczyków (5%), przy czym wszystkie te grupy wykazują tendencję wzrostową w porównaniu z ostatnimi latami.

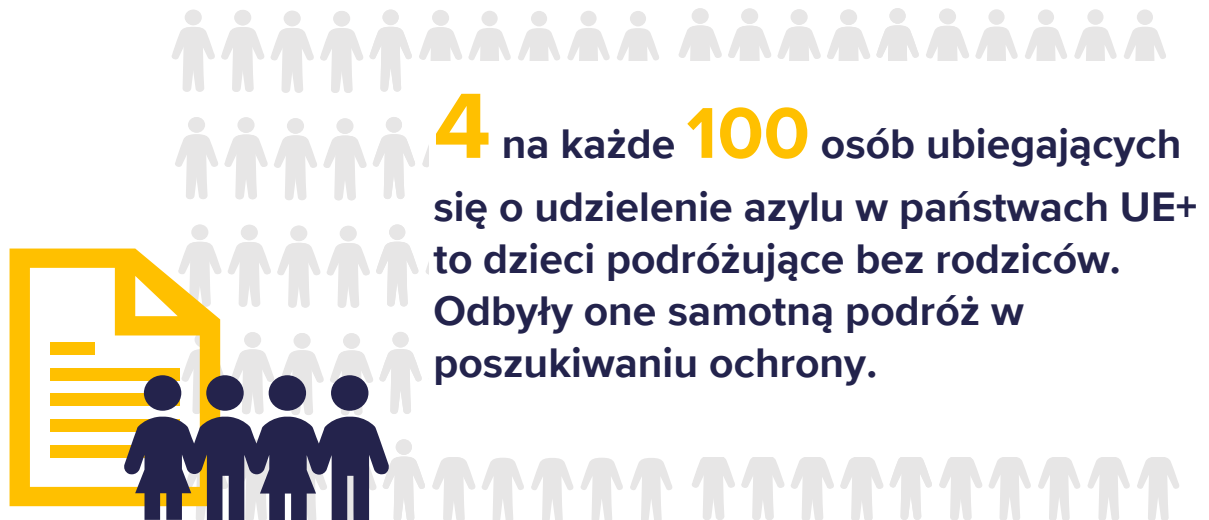
Okolo dwie trzecie wszystkich małoletnich bez opieki ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej to osoby w wieku od 16 do 17 lat, a dziewczęta stanowiły zaledwie 6% wszystkich małoletnich bez opieki w państwach UE+.

Zwiększony napływ małoletnich bez opieki uwypuklił istniejące wcześniej luki w krajowych systemach azylowych, w tym w zakresie wyznaczania opiekunów, oceny wieku samowzręcznych małoletnich oraz posiadania jasnych ram prawnych, które skutecznie zapewniają uwzględnienie najlepszego interesu dziecka w kontekście azylu. W kilku państwach wyzwaniem pozostaje szybkie włączanie dzieci do głównego nurtu kształcenia. Może to mieć negatywny wpływ na ich przyszłe perspektywy jako oficjalnych beneficjentów ochrony międzynarodowej oraz na możliwość uzyskania innych rodzajów pozwoleń związanych z nauką lub pracą, jeśli ich wniosek o udzielenie azylu zostanie odrzucony.

¹ Nie przedstawiono danych dotyczących Francji, Litwy i Portugalii.

Małoletni bez opieki ubiegający się o udzielenie ochrony

W 2021 r. odnotowano najwyższą od 2017 r. liczbę małych bez opieki szukających schronienia w państwach UE+ – złożono **23 600 wniosków**.

2/3 spośród wszystkich małych bez opieki ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej było w wieku **16-17 lat**

Źródło: Dane Eurostatu na dzień 22 kwietnia 2022 r.

#AsylumReport2022

Znacząco wzrosła liczba wniosków składanych przez dzieci z Afganistanu i Syrii. Młodzi Afgańczycy stanowili 53% wszystkich małych bez opieki, a dzieci syryjskie – 16%.

<https://euaa.europa.eu/asylum-report-2022>

Uwagi podsumowujące

W 2021 r. istniejące punkty szybkiej rejestracji migrantów („hotspoty”) i nowe tendencje nadal wywierały presję na systemy azylowe w państwach UE+. Mobilność zewnętrzna z istniejących stref przesiedlenia oraz nowe okoliczności przedstawione w sprawozdaniu, takie jak instrumentalizacja migracji, dodatkowo obciążają administracje krajowe. Państwa UE+ musiały poradzić sobie z masowym napływem osób przybywających i coraz większą liczbą wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, która wróciła do poziomu sprzed pandemii. W obliczu takiego rozwoju sytuacji państwa UE+ nadal dostosowywały swoje systemy azylowe i systemy przyjmowania, stosując kombinację rozwiązań tymczasowych i długoterminowych.

Ponieważ pandemia COVID-19 trwała już drugi rok, funkcjonowanie systemów azylowych i systemów przyjmowania nadal mierzyło się z pewnymi wyzwaniem. Państwa UE+ były jednak lepiej przygotowane w 2021 r. i wprowadziły do głównego nurtu polityki rozwiązania pozwalające pokonać bariery związane z pandemią i zapewnić ciągłość działania. Było to możliwe m.in. dzięki ciągłej cyfryzacji procedur azylowych – tendencji, która powoli nabierała tempa w ciągu ostatnich kilku lat, nabrała rozpędu w czasie pandemii i utrzymała się w 2021 r.

Po inwazji Rosji na Ukrainę na początku 2022 r. w bardzo krótkim czasie państwa UE+ zostały wezwane do znalezienia szybkich i kompleksowych rozwiązań zapewniających ochronę około 5 mln osób uciekającym przed wojną – było to zadanie o niespotykanej w ostatnich latach skali. Dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony, będąca już istniejącym narzędziem legislacyjnym UE, zapewniła ramy dla rozwiązania systemowego, a jej uruchomienie uutorowało drogę do zaspokojenia potrzeb osób uciekających z Ukrainy w jednolity i przewidywalny sposób.

Ogólnie rzecz biorąc, wydarzenia mające miejsce w 2021 r. i na początku 2022 r. pokazały, jak ogromne znaczenie ma posiadanie funkcjonalnej, wielonarodowej europejskiej architektury ochrony – systemu, który zapewnia skuteczną ochronę osobom potrzebującym, a jednocześnie traktuje osoby, które jej nie potrzebują, w sposób pełen szacunku i godności. Wydarzenia te uwypukliły również podstawową przesłankę leżącą u podstaw azylu: potrzeba ochrony powstaje i jest potęgowana w czasach kryzysu. Dlatego sytuacje kryzysowe i związana z nimi presja nie powinny być postrzegane jako coś nadzwyczajnego, ale jako rzeczywistość, której ma zaradzić sprawnie funkcjonujący system azylowy.

Konflikty zbrojne, systematyczne łamanie praw człowieka, niestabilna sytuacja polityczna i stale pogarszający się stan ekosystemów powodowały i nadal będą powodować masowe przesiedlenia na całym świecie. Aby znaleźć kreatywne rozwiązania w odpowiedzi na zwiększoną presję, potrzebne są elastyczne systemy i rozsądne procesy kształtowania polityki oparte na wiarygodnych faktach. Ponadto kompleksowe ramy prawne i polityczne są niezbędne, aby stworzyć podstawy do zaspokojenia potrzeb osób przesiedlonych przybywających do Europy, przy jednoczesnym poszanowaniu podstawowych praw człowieka i zasady *non-refoulement*.

W ciągu ostatnich dwóch dekad, dzięki utworzeniu i rozwojowi WESA, Europa poczyniła znaczne postępy w tworzeniu wspólnych ram zarządzania azylem. Szybka reakcja Europy na kryzys w Ukrainie i zapewnienie rozwiązań w zakresie ochrony były możliwe dzięki temu, że instrument prawny – dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony – był łatwo dostępny, mimo że nigdy wcześniej nie został uruchomiony.

Niewątpliwie istnieje możliwość poprawy w wielu obszarach w dziedzinie azylu, w tym w zakresie skutecznego dostępu do terytorium i procedury azylowej, sprawiedliwego podziału

odpowiedzialności między państwami europejskimi, warunków przyjmowania oraz skutecznego wdrażania procedury powrotu osób niewymagających ochrony.

W miarę trwania dyskusji nad instrumentami prawnymi nowego paktu o migracji i azylu Komisji Europejskiej oraz w miarę wzrostu liczby orzeczeń TSUE i krajowych organów sądowych, które zapewniają prawidłową interpretację i stosowanie europejskiego prawa azylowego, WESA będzie w dalszym ciągu dostosowywany i modernizowany, aby odpowiadać na zmieniające się schematy migracji i związane z nimi potrzeby w zakresie ochrony.

Informacje na temat wszystkich dodatkowych materiałów związanych ze sprawozdaniem na temat azylu za 2022 r. znajdują się na stronie: <https://euaa.europa.eu/asylum-knowledge/asylum-report>

Sprawozdanie na temat azylu za 2022 r.: Streszczenie

Sprawozdanie na temat azylu za 2022 r., będące głównym źródłem informacji o ochronie międzynarodowej w Europie, zapewnia kompleksowy przegląd kluczowych zmian w zakresie azylu w 2021 r. Streszczenie stanowi skróconą wersję głównego sprawozdania.

Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA) gromadzi informacje na temat wszystkich aspektów wspólnego europejskiego systemu azylowego. Dlatego też w sprawozdaniu przedstawiono zmiany strategii, praktyk i prawodawstwa. Zaprezentowano w nim tendencje w dziedzinie azylu, kluczowe wskaźniki dotyczące roku referencyjnego 2021, przegląd systemu dublińskiego, w którym określono państwo członkowskie odpowiedzialne za daną sprawę, oraz zawarto specjalny rozdział poświęcony wnioskodawcom o szczególnych potrzebach, w tym małoletnim bez opieki. Przykłady orzecznictwa przedstawiają interpretację prawa europejskiego i krajowego w kontekście dorobku UE w zakresie prawa azylowego.

W sprawozdaniu na temat azylu za 2022 r. wykorzystano informacje z wielu różnych źródeł – w tym spostrzeżenia organów krajowych, instytucji UE, organizacji międzynarodowych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich – w celu przedstawienia pełnego obrazu sytuacji i różnorodnych punktów widzenia. Sprawozdanie, obejmujące okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., służy jako punkt odniesienia do najnowszych zmian w zakresie ochrony międzynarodowej w Europie.

